

ת"פ 49467/05/22 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 49467-05-22 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני	כבוד השופט יוני לבני
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	פלוני

החלטה

לפניי בקשת הנאשם לקבלת חומרים מהתיק הפסיכיאטרי של המתלוננת ומהתיק הסוציאלי שלה, זאת לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: **"סד"פ"**). לטענת הנאשם לחומרים האמורים קיימת רלוונטיות לניהול הגנתו, שכן הם עשויים להשליך על שאלת מהימנותה של המתלוננת נגדו - בת זוגו לשעבר. המאשימה טוענת מנגד כי טרם בשלה העת להעברת חומרים אלה, ויש להמתין לעניין זה לאחר שמיעת עדות המתלוננת ולאחר שמיעת שאר העדויות, כדי שבית המשפט יוכל להעריך את מידת סיוען לענייניו של הנאשם. יצוין כי המתלוננת מצדה אינה מתנגדת לכך שהחומר יועבר לעיון בית המשפט ואותם חומרים שיימצא כי יש בהם כדי לסייע להגנת הנאשם יועברו בסופו של דבר להגנה.

סעיף 108 לחסד"פ קובע כי :

"צו להמצאת מסמכים ומוצגים -

בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו."

בעת בחינת בקשה בהתאם לסעיף זה, שומה על בית המשפט לבחון תחילה אם מדובר בחומר שלו רלוונטיות להגנת הנאשם. ככל שמדובר במידע רלוונטי, יש לערוך איזון בינו לבין האינטרס המוגן שעומד מנגד - בענייניו, האינטרסים המוגנים העומדים ביסוד חיסיון עובד סוציאלי שקבוע בפקודת הראיות וכן פרטיותה של המתלוננת. ככל שיימצא על בסיס האיזון הקונקרטי כי מדובר בחומר שיש בו כדי לסייע להגנת הנאשם, יועבר חומר זה לידי ההגנה.

כשהטענה הנטענת עניינה במהימנותו של עד שחומרים הנוגעים לו מתבקשים לפי סעיף 108 לחסד"פ, הופכת שאלת

הסיוע להגנה לשאלה מורכבת יותר. זאת שכן, לכאורה כל חומר הנוגע לבריאות הנפש או לטיפול סוציאלי עשוי באופן תיאורטי להשליך על שאלה זו. מטעם זה, בעת בחינת חומר מסוג זה, שפגיעתו בפרטיות המתלוננת היא בעוצמה גבוהה, נדרשת זהירות יתרה בטרם יוחלט על העברת החומר לידי ההגנה. בעניין זה קיימת מטוטלת - ככל שהאפשרות שהחומר יסייע להגנת הנאשם גבוהה יותר כך החומר יועבר אף אם פגיעתו בפרטיות גבוהה. מנגד, ככל שהפגיעה בפרטיות גבוהה יותר כך נדרשת אינדיקציה ברורה יותר לסיוע להגנת הנאשם כדי שחומר זה אכן יועבר. עם זאת, ברי כי אין לומר באופן אוטומטי כי עצם העובדה שאדם נטל חלק בטיפול פסיכיאטרי או נזקק לשירותים סוציאליים די בה כדי לקבוע כי יש להעביר את החומר האמור בהיותו מסייע לטענת נאשם בשאלות של מהימנות.

כפי שקבע בית המשפט לא אחת, אחד היתרונות הגלומים בסעיף 108 לחסד"פ, בהשוואה לסעיף 74 לחסד"פ, הוא שההחלטה המתקבלת בו ניתנת על-ידי השופט הדן בתיק העיקרי. מותב שכזה מכיר כבר את הראיות בתיק או את חלקן, נחשף לחלק מהעדויות ויכול לערוך איזון מושכל בין האינטרסים השונים. יפים לעניין זה דברים שכתב כב' השופט עמית בבש"פ 8252/13 **מדינת ישראל נ' שינר**, פ"ד ס(3) 442 (2014) -

לא מצבו של המותב בתיק העיקרי, הנדרש ליתן החלטה על פי סעיף 108 לחסד"פ, כמצבו של השופט הדן בבקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ. המותב בתיק העיקרי כבר שמע חלק מהעדויות והוא בקיא בפרטי התיק ובניואנסים השונים. ככל שקו ההגנה של הנאשם כבר נחשף - בהנחה שהנאשם השיב בפירוט לכתב האישום או שכבר מסר עדותו - המותב יכול להעריך טוב יותר את הרלבנטיות ואת משקל החומר להגנת הנאשם. לא כך השופט שדן בבקשה לפי סעיף 74, המסתמך על הראיות הגולמיות, ולעיתים אף קו ההגנה של הנאשם טרם התברר לו, כך שיכולתו להעריך את הרלבנטיות של החומר ומשקלו להגנת הנאשם נמוכה יותר.

הבקשה המונחת לפניי היא בקשה כללית שאינה נוקבת בבירור בטיבו של החומר שנדרש ואינה מצביעה באופן ישיר על תרומתו וסיועו האפשרי להגנת הנאשם. טענת הנאשם כי המתלוננת עברה טיפולים כאלה ואחרים בסמוך לאירוע נושא כתב האישום - דבר הידוע לו בשל היותו בן זוגה, נמסרה בשלב זה בעלמא, ואף אז אין זה ברור אם יש בדברים כדי להשפיע על שאלת המהימנות. יתרה מכך, בשלב זה של הדיון, טרם שמעתי את עדות המתלוננת וטרם נחשפתי ליתר ראיות הצדדים, שעשויה להיות להם השלכה על שאלת מהימנותה של המתלוננת או על דרך הוכחת טענות המאשימה בתיק. אי לכך, בשלב מוקדם זה אינני נהנה מהיתרון שעליו עמדת הנתון לשופט הדן בתיק, המאפשר לו לערוך איזון מושכל בין האינטרסים המוגנים השונים. אל מול כל אלה יש להוסיף כי מדובר בחומר שהפגיעה במידת הפרטיות הנלווית לו גבוהה, כשכאמור, לעניין החומר הסוציאלי אף קיים חיסיון לפי פקודת הראיות.

אי לכך, באין אינדיקציה ברורה לאופן שבו עשוי החומר לסייע להגנת הנאשם מחד גיסא, ונוכח הפגיעה באינטרסים המוגנים שעומדים מנגד מאידך גיסא, לא ראיתי בשלב זה לקבל את הבקשה.

כמובן, פתוחה בפני הנאשם האפשרות לשוב ולהגיש את הבקשה בשלב ההוכחות, לאחר שבפני בית המשפט תיחשף תמונה שלמה יותר, והדבר ישוב ויישקל וככל שיותר - ניתן יהיה לחקור את המתלוננת בנוגע לחומרים אלה.

ניתנה היום, י"ד אדר תשפ"ג, 07 מרץ 2023, בנוכחות
הצדדים.